

Міністерство освіти і науки України
Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет
Національний фармацевтичний університет
Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди

**ФІЗІОЛОГІЯ – МЕДИЦИНИ, ФАРМАЦІЇ ТА ПЕДАГОГІЦІ:
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА СУЧАСНІ ДОСЯГНЕННЯ**

Матеріали IV Всеукраїнської наукової конференції студентів
та молодих вчених з фізіології з міжнародною участю

16 травня 2017 року

Харків
ХНМУ
2017

УДК 612
Ф11

«Фізіологія – медицині, фармації та педагогіці: актуальні проблеми та сучасні досягнення»: матеріали IV Всеукраїнської наук. конф. студ. та молодих вчених з фізіології з міжнародною участю (16 травня 2017 р.). – Харків : ХНМУ, 2017. – 144 с.

«Физиология – медицине, фармации и педагогике: актуальные проблемы и современные достижения»: материалы IV Всеукраинской научн. конф. студ. и молодых ученых по физиологии с международным участием (16 мая 2017 г.). – Харьков : ХНМУ, 2017. – 144 с.

Physiology to Medicine, Pharmacy and Pedagogics: “Actual problems and Modern Advancements”: materials of IV Ukrainian Students and Young Scientists Scientific Conference with international participation (May, 16 2017). – Kharkiv : KhNMU, 2017. – 144 p.

Конференцію включено до Переліку МОН України.

Редакційна колегія: *Д.І. Маракушин*
                                  Л.В. Чернобай
                                  Л.М. Малоштан
                                  І.А. Іонов
                                  Н.В. Деркач
                                  Т.Є. Комісова

**Відповідальність за достовірність даних,
наведених у наукових публікаціях, несуть автори**

<i>Гуранич Т.В., Яцишин А.Р.</i> ЗМІНИ ТИРЕОЇДНОГО СТАТУСУ ЩУРІВ ЗА УМОВ ГІПОФУНКЦІЇ ЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ НА ТЛІ КОМБІНОВАНОГО ДЕФІЦИТУ ЙОДУ Й МІДІ	53
<i>Давыденко Е.А., Григоренко Н.В., Шенгер С.В.</i> ВЫБОР МЕТОДОВ ПРОФИЛАКТИКИ ПРОГРЕССИРОВАНИЯ ХРОНИЧЕСКОЙ ВЕНОЗНОЙ НЕДОСТАТОЧНОСТИ У ЛИЦ МОЛОДОГО ВОЗРАСТА	54
<i>Доломан Д.Р., Горбунова И.В., Ващук Н.А.</i> ФИЗИОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРОЯВЛЕНИЯ МЕТЕОЧУВСТВИТЕЛЬНОСТИ И МЕТЕОПАТИЧЕСКИХ РЕАКЦИЙ У СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ	55
<i>Дрожжина Г.І., Бабіченко М.С., Торяник І.І.</i> АНАЛІЗ КЛІНІКО-МОРФОЛОГІЧНИХ ПАРАЛЕЛЕЙ У ДІАГНОСТИЦІ ОФТАЛЬМОГЕРПЕСУ	57
<i>Егреші А.А., Філіппова Д.В., Гордієнко Ю.А.</i> ПОЛІФОСФАТИ ТА ГЕМОСТАЗ	58
<i>Ємолін Т.С., Рибачук А.С., Баусова О.Б.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВЕГЕТАТИВНОЇ РЕАКТИВНОСТІ У ІНТРАВЕРТІВ ТА ЕКСТРАВЕРТІВ	59
<i>Жидик М.Р., Завгородній М.О., Цапенко П.К., Лященко Т.П.</i> ЕЛЕКТРИЧНА АКТИВНІСТЬ ПЕЧІНКИ ЗА УМОВ ГАНГЛІОБЛОКАДИ	59
<i>Журавлєва П.В., Глоба Н.С.</i> ТОЛЕРАНТНОСТІ К ФИЗИЧЕСКИМ НАГРУЗКАМ У ЛЮДЕЙ С РАЗНЫМИ ТИПАМИ АКЦЕНТУАЦИИ ЛИЧНОСТИ	60
<i>Зароченцев Р.М., Сокол О.М.</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕТОДІВ ДІАГНОСТИКИ ПІЗНАВАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ В ПРОЦЕСІ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	61
<i>Зуб К.А.</i> АСПЕКТЫ ВОЗДЕЙСТВИЯ ОДОРАНТОВ НА ВЕГЕТАТИВНУЮ РЕАКТИВНОСТЬ	62
<i>Зюзина М.С., Пандикидис Н.И.</i> СИСТЕМА КРОВООБРАЩЕНИЯ КАК ИНДИКАТОР АДАПТАЦИОННЫХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ ОРГАНИЗМА	62
<i>Іванкова А.В., Іванова Є.І.</i> ПОРУШЕННЯ ФУНКЦІЇ НИРОК У ХВОРИХ НА ГІПЕРТОНІЧНУ ХВОРОБУ З РІЗНИМИ ФОРМАМИ ЕКСТРАСИСТОЛІЇ	63
<i>Іванова А.А., Маслова Н.М.</i> ОЦЕНКА ДВИГАТЕЛЬНОЙ АКТИВНОСТИ СТУДЕНТОВ НА ОСНОВАНИИ МАТЕРИАЛОВ СОЦИОЛОГИЧЕСКОГО ИССЛЕДОВАНИЯ	64
<i>Іншина Є.О., Граніна О.В.</i> АНАТОМО-МОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ СЕГМЕНТІВ НИРОК У ТВАРИН	65
<i>Калашников Д.И., Соловьев В.С., Глоба Н.С., Исаева И.Н.</i> ГЕНДЕРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ УРОВНЯ АРТЕРИАЛЬНОГО ДАВЛЕНИЯ У ЛИЦ ЮНОШЕСКОГО ВОЗРАСТА	66
<i>Калганова М.А., Зеленская А.Н.</i> ВОЗРАСТНЫЕ ОСОБЕННОСТИ СПЕКТРА МОЩНОСТИ АЛЬФА-ДИАПАЗОНА ЭЭГ ВО ВРЕМЯ СЛОЖНОЙ УМСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	67
<i>Калініченко С.В., Торяник І.І., Попова Н.Г., Скляр А.І., Бруснік С.В., Попова Л.О.</i> МІКРОЕКОЛОГІЯ ГОСТРИХ ВІРУСНИХ ГЕПАТИТІВ. КОН'ЮНКТУРА СТИСЛОГО ІСТОРИЧНОГО НАРИСУ	67
<i>Камбаров К.А., Севериновська О.В.</i> ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ ПРИ НАОЧНО-ОБРАЗНОМУ МИСЛЕННІ	69
<i>Каплина И.Н., Пандикидис Н.И.</i> ОСОБЕННОСТИ МЕЖПОЛУШАРНОЙ АСИММЕТРИИ ГОЛОВНОГО МОЗГА	70
<i>Каштанова Ю.С., Тищенко О.М.</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗВ'ЯЗКУ ПАПІЛЯРНИХ ЛІНІЙ З ЛУДОМАНІЄЮ	71
<i>Кашій У.Л., Крайсвітній О.І.</i> L-КАРНІТИН ЯК ХАРЧОВА ДОБАВКА В СПОРТІ	72
<i>Киенко Н.Д., Байрак Р.А., Шевченко Д.Ю., Гончарова А.В.</i> ВЛИЯНИЕ МЕТЕОЧУВСТВИТЕЛЬНОСТИ НА АДАПТАЦИЮ К ФИЗИЧЕСКОЙ НАГРУЗКЕ	73
<i>Козейчук П.А., Самченко К.В., Ващук Н.А.</i> СОН И ЕГО ЗНАЧЕНИЕ В ПРОЦЕССАХ АДАПТАЦИИ ЛИЦ МОЛОДОГО ВОЗРАСТА К ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫМ НАГРУЗКАМ	74
<i>Колычева А.В., Пандикидис Н.И.</i> РЕКОМЕНДАЦИИ ДЛЯ БЫСТРОЙ АДАПТАЦИИ ЦИКЛА СОН-БОДРСТВОВАНИЕ ДЛЯ РЕБЕНКА ПРИ СМЕНЕ ЧАСОВЫХ ПОЯСОВ	75
<i>Колычева А.В., Пандикидис Н.И.</i> ОСОБЕННОСТИ АДАПТАЦИИ ЦИКЛА СОН-БОДРСТВОВАНИЕ ПРИ СМЕНЕ ЧАСОВЫХ ПОЯСОВ	75
<i>Комаров Д.А., Дунаева О.В., Сокол Е.Н.</i> ПСИХОФИЗИОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ВОСПРИЯТИЯ ЮМОРА СТУДЕНТАМИ-МЕДИКАМИ В ПРОЦЕССЕ АДАПТАЦИИ К ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫМ НАГРУЗКАМ	76

Матеріали та методи. Обстежено 90 хворих на ГХ II стадії згідно з рекомендаціями Української Асоціації Кардіологів (2013) без наявності аритмій та з частою екстрасистолією (більше 30 екстрасистол за 1 рік дослідження); виділено 3 клінічні групи (1-а – хворі без аритмії; 2-а – хворі з частою суправентрикулярною (СЕ) і 3-я – хворі з частою шлуночковою екстрасистолією (ШЕ)). Усім хворим проведено добове моніторування ЕКГ (ДМЕКГ) в амбулаторних умовах та оцінка функції нирок (визначення рівня креатиніну, сечової кислоти, протеїнурії і мікроальбумінурії, величини ШКФ за формулою CKD-EPI). Результати оброблені з допомогою статистичних методів пакетів прикладних програм Microsoft Excel, StatisticaforWindows 6.0.

Результати. Аналіз показників функціонального стану нирок у клінічних групах виявив вищі значення креатиніну у сироватці крові пацієнтів із частою ШЕ порівняно з групами без екстрасистолії та частою суправентрикулярною екстрасистолією (112 проти 95 і 94 мкмоль/л відповідно, $p=0,001$). Розрахунок ШКФ теж показав різницю між вказаними групами (59 проти 66 і 66 мл/хв/1,73 м² відповідно, $p<0,03$). Таким чином, отримані нами дані, виявили відмінності в функціональному стані нирок хворих із різним аритмологічним статусом. Важчі ознаки ниркової дисфункції реєстрували в групі з ШЕ, порівняно з групами СЕ і без аритмії.

Розподіл пацієнтів з різним рівнем ШКФ залежно від аритмологічного статусу не виявив суттєвих розбіжностей ($p=0,44$) в групі хворих із ГХ без аритмій. Натомість, серед пацієнтів із частою екстрасистолією, реєстрували суттєве переважання частоти випадків ШКФ > 60 мл/хв/1,73 м² порівняно з епізодами ШКФ ≤ 60 мл/хв/1,73 м² (79,5 і проти 20,5 % та 79,1 проти 20,9 % відповідно, $p<0,0001$). Міжгруповий аналіз виявив достовірно вищу частоту реєстрації ШКФ ≤ 60 мл/хв/1,73 м² в групі пацієнтів із ШЕ порівняно з групами СЕ і без аритмії (45,2 % проти 20,5 і 20,9 % відповідно, $p=0,003$). Крім того, в пацієнтів із частою ШЕ, порівняно з частою СЕ, реєстрували достовірно вищий середній рівень мікроальбумінурії (220 проти 150 мг за добу, $p=0,02$).

Висновки. Часта ШЕ у хворих із ГХ, на відміну від частої СЕ і відсутністю аритмії, асоційована з більш тяжкими функціональними порушеннями роботи нирок і збільшенням частоти випадків ШКФ ≤ 60 мл/хв/1,73 м². Отримані дані можна пояснити як ранні ознаки кардіоренальних порушень, які мають місце при наявності частої ШЕ у хворих із ГХ.

УДК 612.014:613.735-057.875:303.423

Иванова А.А., Маслова Н.М.

ОЦЕНКА ДВИГАТЕЛЬНОЙ АКТИВНОСТИ СТУДЕНТОВ НА ОСНОВАНИИ МАТЕРИАЛОВ СОЦИОЛОГИЧЕСКОГО ИССЛЕДОВАНИЯ

Харьковский национальный медицинский университет, г. Харьков

Руководитель: Маслова Н.М., ассистент кафедры физиологии, кандидат медицинских наук
alenaivanova19981305@mail.ru

Актуальность работы. Состояние здоровья студентов является актуальной проблемой современного общества. Приоритетным становится не просто физическое развитие студента и приобретение им различных двигательных умений и навыков, а формирование физической культуры личности, воспитание потребности в здоровом образе жизни, ориентация на сознательное укрепление здоровья, в том числе и на основе повседневных занятий физическими упражнениями. Сложившиеся в последнее время характерные черты современного процесса жизнедеятельности в течение всей жизни в большинстве своем ослабляют здоровье, и только лишь немногие способны его укрепить. По данным Министерства здравоохранения Украины, не более 15 % школьников практически здоровы, более 50 % имеют функциональные отклонения, а у 35 % учеников диагностированы хронические заболевания, большинство из которых приобретенные.

Научная новизна. Проведенные нами исследования свидетельствуют о наличии взаимосвязи между уровнем двигательной активности, культурным развитием и состоянием здоровья студентов. По данным литературы, в отечественной практике осмыслению этого положения уделяется явно недостаточное внимание.

Цель работы. Оценить двигательную активность студентов Харьковского национального медицинского университета на основании материалов социологического исследования.

Методы исследования. Поставленная нами задача по оценке двигательной активности студентов Харьковского национального медицинского университета решалась на основании материалов социологического исследования. Она оценивалась по показателям, характеризующим физкультурно-спортивные мотивы, потребности, типы и виды двигательной активности, вовлеченность в физкультурно-спортивную деятельность, объемы физической нагрузки.

Результаты исследования. На основании проведенного социологического опроса регулярно занимаются физическими упражнениями во внеурочное время только 37,7 % респондентов, а членами спортивных секций являются лишь 35,6 %. В ходе исследования были выявлены показатели к снижению уровня двигательной активности и интереса к занятиям физической культурой у студентов раз-

личних термінів навчання. Регулярно займаються фізическими упражненнями вне учебних занятій 47,5 % студентів першого курсу, 41,8 % – студентів другого курсу і 36,5 % – студентів третього курсу.

Висновки. Многіе проблеми фізкультурного образования студентів могли быти решені, если бы на сьогоднішній день существовала преемственность фізического воспитания в общеобразовательній школі, середніх професіональних і вищих учебних заведеннях. Проведенніе опроси серед студентів нашого вузу дозволяють зробити висновок, що ведущим мотивом фізкультурно-спортивної активності студентів, незалежно від віку і статі, является улучшение здоров'я (78,5 %). Даліе слідуєє желання навчитися управлять своїм телом (66,5 %) і придобати красиву фігуру (64,8 %). Соціальна нестабільність в сучасному обществі, економічний кризис, недостаточна ефективність отечественної системи здравоохранення обусловлюють ухорудшення состояния здоров'я, підвищення захворюєємості, зниження психофізического потенціала практически всіх половозрастних груп населення України, що інтерпретується, в том числіе і на студентську среду.

УДК 591.413:591.461.1:57.084

Іншина Є.О., Граніна О.В.

АНАТОМО-МОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ СЕГМЕНТІВ НИРОК У ТВАРИН

Харківський національний медичний університет,

кафедра анатомії людини, м. Харків, Україна

Науковий керівник: ас. Граніна О.В.

graninaev@ukr.net

Ф.Т. Graves у 1954 р. визначив термін „сегмент нирки” за аналогією з сегментарною будовою легень. Автор приводить детальне пояснення п'яти сегментів. В.Г. Ковешніков у 1962 р. вперше описав, на його погляд, сегментарну будову собак. За даними автора, в нирках тварини виділяють від 12 до 16 сосочків і рівну їм кількість часток. С.Г. Єремєєв у 1966 р. по артеріальним судинам у нирках собак визначив від 6 до 8 сегментів: по одному на полюсах і по 2–3 спереду мискової та позаду мискової областях нирки.

Мета роботи. Визначити кількість сегментів нирок у тварин (собак).

Матеріали та методи. Нами було досліджено 40 нирок собак. Для дослідження були використані методи препарування, морфометрії і ін'єкції судин, а також корозійний і рентгенологічний методи.

Результати досліджень. На підставі топографії ниркових дольок, у ході дослідження було визначено, що паренхіма органа розділяється на 4 сегменти: краніально-полюсний, каудально-полюсний, вентральний та дорзальний.

Краніально-полюсний кровопостачається 3–5 міжчастковими артеріями, які відходять від вентральної і дорзальної гілок ниркової артерії.

Каудально-полюсний кровопостачається двома вентральними і дорзальними гілками ниркової артерії.

Вентральний сегмент нирки кровопостачається 3–4 міжчастковими артеріями із вентральної гілки; дорзальний сегмент – 3–4 міжчастковими артеріями із дорзальної гілки ниркової артерії.

З метою виявлення анастомозів між гілками ниркових артерій собак виробляли одночасне роздільне наповнення пофарбованим розчином вентральних і дорзальних артерій нирок. На одній і тій нирці були отримані ізольовані зліпки систем вентральних і дорзальних артерій, які були пофарбовані у різні кольори, не пов'язані між собою і легко відокремлюються один від одного.

Корозійним і рентгенологічним методами у ході дослідження виявили, що системи вентральних і дорзальних артерій не мають між собою анастомозів.

При вивченні васкуляризації нирок собак виявили, що спереду мискової гілки ниркова артерія кровопостачає вентральну, а позаду мискової гілки – дорзальну частину органу. Ці гілки кровопостачають по 3 сегменти кожна: верхній, середній і нижній сегменти, які розташовуються відповідно до частин органу.

Таким чином, у нирках собак визначили 6 сегментів.

Висновок. У ході дослідження визначили, що у нирках собак знаходяться 6 сегментів, а також кожний сегмент кровопостачається окремо та системи вентральних і дорзальних артерій не анастомозують між собою.